

dievale și era cavalerilor cu toate fantasma-

Acest romantism nu se manifestă însă numai în poezia lirică, ci și în cea dramatică.

Curentul acesta, considerat din punct de vedere național, în definitiv nu era de cât o reacțiune în contra spiritului revoluționar și a tendințelor democratice.

Fiind însă de mare importanță pentru literatura germană, nu putem lăsa nesemnitate și părțile cele bune ale acestui curent al romantismului.

Frații Schlegel și anume cel mai bătrân. Wilhelm August Schlegel, în prelegerile sale universitare ținute în Berlin asupra artei și literaturii.

*) O admirabilă persiflare a acestui gen de poezie a scris August Graf v. Platen în comedia sa: „Die verhängnisvolle Gabel“ apărută la Reclam sub Nr. 118-

Ea a servit de îndemn la o sumedenie de alte colecții și a avut o enormă influență asupra dezvoltării ulterioare a liricii.

Tot acești tovarăși din Heidlbgr., și-aresc o mare colecție de prosă din popor „Die deutschen Volksbücher“ în care sunt cuprinse: romane din popor, medicină populară, pascalii, tâlmăcirii de visuri etc.

Cei ce pe acest tarim sau făcut mai renumiți sunt frații Grimm. Deși au muncit împreună cu romanticii amintii, ei se desosebesc esențial de aceia.

Şase sicrie.

Sub titlul acesta „Hazánk“ dela 17 Ianuarie aduce următorul articol.

„Până când mai abuzează Desider Perczel cu ceata-i de ticăloșiți de paciența națiunii (și indeosebi de a naționalităților! Nota Red.) și până când mai rabdă acest popor nenorocit, ca să lă măcelărcască cu gramada la ori-ce prilej, când voeste să useze de drepturile-i constituționale? Din nou șase sicrie, e răspunsul la întrebarea aceasta și șaseprezece muribunzi în Sânțana, unde hingherii uniformati ai lui Perczel și doi de oameni, pentru-ca pe miserabilul primar de acolo să l pună cu puterea în sicrie... și fiind-că poporului nu-i plăcea omul acesta, a cărui aleg re s'a săvârșit în chip nelegal și mișelesc și fiind-că au voit să l siliească să abziecă, singur fisolgăbirăul a dat porunci să se împuște în popor. De șase ori au împușcat cei opt geandarmi, cu totul 48 de gloanțe au trimis în piepturile poporului și, aproape fiind, au nimerit destul de bine, căci mai la fiecare glonț a căzut câte

*) Hermann Paul: Geschichte der germanischen Philologie. Strassburg, 1896 §. 52 Deutschland. *) Dr. Ernst Stecke, în broșura s'a „Ueber die Bedeutung der Grimmschen Märchen.“ apărută la 1896 în Hamburg espune felul interesant cum culegeau frații Grimm poveștile din popor. Pag. 8.

mic nu mai e sincer, nici măcar prietenia. Regii și femeile, mai treacă meargă! dar prietenii?

Și rățaci cât-va timp, preocupat. Atunci, groaza îl cuprinse. Acest lucru pe care dînsul nu-l știa și care făcea pe ceialalți să se ferească, să-l ocolească, îl apăsa, fără să-și dea seama. Și el se întrebă?

— „Ce dracu sunt eu? Ce, am ceva pe haine? Și ajuns acasă se desbracă, își inspectă hainele și găsi că n'avea nimic pe el.

Atunci nu mai pricepu nimic; stătu câteva clipe ca buimăcit. După aceea luă o oglindă, se uită într'însa și nu găsi nimic.

Cum? Întăiu credea că rășboiul îl făcuse mai urt, și când colo își părea mult, cu mult, mai frumos ca mai înainte.

Dădu în lături oglinda și începu să se gândească.

Viața lui întregă fusese jertfită patriei și când nu se gândise la această mamă supremă, se gândise la glorie, și acuma, după ce fusese de atâtea ori acoperit de laurii gloriei pe câmpul de bătaie, după ce colindase atâtea țeri lăsând pretutindeni urme de miraculoasa lui vitejie, să se vadă atât de urt, de neprețuit de către chiar prietenii lui?!

un cetățean maghiar (De naționalitate germană. Red. „Tr. P.“)

După măcelul din Úzbég al lui Laskóczy — Szalavszky, după atacul hienic dela 10 Mai 1896, după atentatul săvârșit în potruva tinerimei universitare, după procedura de duminica trecută, după care își iese și te atacă în drum, (după Mehadica, Scărișoara etc.) vine sălbatăci dela Sântana, ca șef membrilor guvernului să se adumbrească cu dubia glorie strălucitoare a hingherilor oficioși. Căci aici din nou trebuie să accentuăm, că nu numai banditul acela de fisol găbirău e cauza, ca s'a săvârșit o astfel de bestialitate, deși într'un stat unde legea se respectă, un astfel de funcționar în temăniță ar putezi, dar sistemul drăcesc născocit de Tisza, care și-a luat începutul în comitatul Hont, atunci când vestiții hingheri ai lui Tisza au încuragiat pe geandarmi ca să puște în alegătorii opozanți, cu următoarele cuvinte:

— Impunge, fiule, căci vei ajunge caporal!

Și geandarmul a implăntat baioneta în nevinovatul om și el a devenit caporal. Iar solgăbirăul, care a dat poruncă, ca să se săvârșească omor încă și acum umblă liber și opoziției din Hont încă nici astăzi nu i-a reușit, ca astfel de tâlhari cel puțin să se pună sub acuză, necum să se pedepsească.

Clocotește sângele în noi, când vedem, că semenii noștri cu gramada pot fi ucși cu o nemai pomenită lașitate de către cei armați, numai fiindcă sunt credincioși politiceii opoziționale. Actualul sistem de ocărmuire, dela cumpărarea sufletelor până la ucidere, de nimic nu se înspăimântă, numai ca ființa-i zămisliță în păcat și pe mai departe să și-o trasca.

Intrădevăr mare e paciența opoziției, că după astea mai stă de vorbă și mai tractează cu Băuffy, cu care, cu mult mai puțină pagubă ar fi fost, dacă tocmai așa ar fi tractat, după cum în interesul puterii lui au tractat cu cetățeni cinștiți. Și obrăzniciei îi pune vîrf aceea, că spre pedeapsă îi pune pe cap o companie sau două, pe una sau două luni, ca să pustiască comuna. Cel mai bun mijloc d'a face armata de ură cu poporul, dar totodată ca să desvoalte în miliție simțul de revoltă, ca se folosește într'un astfel de chip mișelesc și să facă din soldat un anarchist, care d'abia așteaptă, ca să-și întoarcă arma în propria împușcare.

Două-zeci și două vieți de om pentru ținerea la putere a unui om urgisit. O astfel de înaltă strigătoare la cer numai sub ocărmuirea lui Băuffy, putut întemplea. Omul acesta, înainte d'a se cara de pe piedestalul puterii, cu sânge își scrie odiosu-ni nime în memoria concetățenilor săi, nimeni să nu uite numele acestui om cu mâna roșie de sânge, ei din copii în copii să se predee obșteșcului odii, după cum cu Cain s'a întemplat. Și patricidului i-ar fi iertat „cel mai mare maghiar“, ca să facă crufare cu viața concetățenilor săi, — ce blăstăm îngrozitor ar fi adus asupra lui Băuffy pentru acest înșeșit omor de frați!?

NOUTAŢI

Arad, 23 Ianuarie n. 1899.

Sporul „Asociațiunii“. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român, după cum reiese dintr'o statistică, privitoare la sporirea numărului membrilor dela 1895 încoace, avem următorul tablou: Comitat de „Transilvania“ anul IX-X a. c. La 1895 fundatori 72, pe viață 171, ordinari 668, total 911; la 1896 fundatori 68, pe viață 181, ordinari 774, total 1023; la 1897 fundatori 72, pe viață 180, ordinari 867, total 1119; la 1898 fundatori 82, pe viață 210, ordinari 1068, total 1428. Afară de acestia trebuie să avem în băgare de seamă, că starea arătată a membrilor pentru anul 1898, în care au intrat taxe de membri de preste 8000 fl. încă nu este definitivă. Cu toate acestea numărul membrilor „Asociațiunii“ nici pe departe nu e ajungător, pentru-ca din cotizațiile lor să se poată duce în deplinire scopurile mărețe ale primei Asociații a poporului român de dincoace de Carpați.

Moartea unui episcop Episcopul sârbesc din Neoplanta German Opacici, a răposat în casa de alienați din Döbling, unde a fost internat încă înainte de asta cu 7 luni. Cadavrul i-s'a transportat la Neoplanta. S'a născut la 1857.

Manevrele de toamnă se vor ține în împrejurimile Canjei mare și alui Zala — Eggerszeg. La aceste manevre vor lua parte corpurile de armată din Budapesta, Pojon, Viena și Graț. Cartierul general al M. Sale va fi în Zala-Eggerszeg. Manevrele aceste vor fi așa de mari, ca și cele de acum doi ani, când iarăși au stat față în față câte două corpuri de armată.

Bătăuși ordinari. Conteul Zichy Mánó și deputatul dietal Kubinyi György s'au încăierat alaltăeri pe strada Vapului din Budapesta. A intervenit poliția de i-a despartit.

Cum se scrie la „Epoca“. În nrul său de Sâmbătă „Epoca“ publică pe pag. 11 următoarele:

„Toți studenții români, retrași de la facultățile de drept din Oradia-Mare, se vor înscrie la facultatea din Cluj. D. Bolcaș, exclus din universitățile din Ungaria, va fi nevoit să vie în București, spre a-și termina studiile.“

Ear' pe pag. III, același număr, citim: „D. Lucian Bolcaș, exclus din toate universitățile ungurești, va merge să-și termine studiile în Germania. D-sa fiind sărac, românii din Oradia-Mare au hotărât să stringă fondurile necesare pentru a înlesni d-lui Bolcaș cheituelile de întreținere în Germania.“

Cât timp s'a făcut paginația, d nui dela „Epoca“ l'au trecut adică pe tînărul student dela București drept în — Germania. S'aceasta nainte ca d. Bolcaș să vadă

— „Nu, nu, căci e chiar așa: Au fost niște rapoarte trimise regelui... Dl de Bossuéjoux pare că nu prea se simțea bine lângă inamic și chiar sta cât se poate de departe, se zice...“

— „Ba încă“, adaugă un altul, „sta atât de departe în cât nici odată nu l'a zărit măcar!“

— „Bossuéjoux să fie un laș?... Nu, nu se poate! sau atunci trebuie să se fi schimbat foarte mult.“

— „Nu, asta trebuie crezută căci chiar mareșalul, știi, mareșalul a spus...“

De zece, de douăzeci de ori, și tot același lucru! La numele lui Bossuéjoux toți se răceau. În sfârșit se sătură.

— „Ei bine!“ își zise dînsul într'o bună zi; o să fac pe excentricul și o să iubesc pe un mort nedemn, să vedem ce o să fie? Voiu fi singurul pe lume care să respectez pe amicul meu!“

Și nici una nici două puse iar în cui portretul mortului, care abia mai semăna. Însă cu atâtea nu-i era destul, vroia să aibă încă alt-ceva; tot dela pretenul său, și se gândi la calul vândut de Bossuéjoux.

— „Unde o fi acum? Mi s'a spus că l'a vândut. De atunci sunt zece ani; hai să încerc norocul. Tot n'am eu nimic de făcut, zori, El trimisă prin toată Franca oamenii și căn-

FOIŢA „TRIBUNEI POPORULUI“.

Frați de arme

DUPĂ

Georges d'Esparbes.

Când dl de Bossuéjoux se întoarse în Franca, la curte, găsi pe toți foarte reci față cu dînsul.

Avea o scrisoare pentru Majestatea Sa. Majestatea Sa nici nu vru să o citească.

Una din amantele sale trăia la Paris; se duse la dînsa să-și ducă uimirea, însă d-na îi închise ușa la nas. Era cald al naibii!

— „Păcat“, zise el, „dînsa avea brațe foarte frumoase.“

Și uimirea lui se prefăcu, în curînd, în părere de rău.

Se duse să-și vadă prietenii. Cel dintăiu fu ciudat. În tot timpul vorbirei lor, prietenul părea că stă pe ace.

După o oră, un alt prieten care-l întâlni pe bulevard, feri în lături.

Altul, pripit, îi spuse că se duce la Academia și fugi de el ca și ceialalți.

— „Drace!“ se gladi Bossuéjoux, „ni-

Bucureștii! Mare meșter mai e și Cașolțanu ala!

Pocire de nume. Tomașu Petru, de naștere din Abrud, ear' de present locuitor în Cluj, s'a ticăloșit așa de tare, încât și-a schimbat numele în „Toma“ ca să sune a ungurește. Nici de nume, nici de viață să nu-i-să mai audă!

Teatru. Societatea pentru fond de teatru român. Comitetul Societății cu sediul în Brașov, a ținut, după cum scrie „Familia“ la 14/26 Decembrie ședință, la care au participat vicepresidentul Virgil Onițiu, secretarul Vasile Goldis și cassarul Valeriu Bologa. Obiectul de frunte al ședinței: s'a revizidat și s'contrat cassa, catastifele de cassă și efectele depuse la „Albina“, aflându-se toate în cea mai perfectă ordine. Averele societății consta în ziua aceea din 124.817 fl. 96 cr. Din Abrud s'a scris comitetului, că timpul cel mai potrivit pentru adunarea generală, ce are să se țină acolo, ar fi prima săptămână după Sân Petru, adică la 4/16 Iulie, deci adunarea probabil se va întruni atunci.

Lauda străinilor. Toate foile din Viena aduc rapoarte detaliate despre sărbătoarea militară dela Bobotează și toate laudă pe capelanul militar, dl Paul Boldea. Intre altele „Fremdenblatt“, organul ministerului de externe, scoate în relief măreția ritului bisericeii ortodoxe și spune, că o astfel de ceremonie nici când nu s'a mai săvârșit în Viena. Felicităm și noi pe dl capelan militar Boldea, care astfel de cinste face neamului și bisericeii căreia aparține.

Cum să învață în școala de stat? O femeie din Alsó Tanya, de lângă Seghedin, a făcut arătare împotriva învățătorului dela școala de stat de acolo, că numai cu ajutorul băteii vrea să bage știința în capul elevilor și că în puterea iernei îi desbracă și le dă drumul afară din școală, ca să mediteze asupra lenei. Dascălul de stat numai cătră seară avea obiceiul să se prezente în mijlocul aristotelilor săi pentru ca să i bată. Să fi făcut un învățător român așa ceva, foile ovreo maghiare l'ar fi adus de model de sălbăticire, așa însă nu prea fac. În școlile elevii care s'au ales cu câte o ruptă de pedagogica mână a dascălului...

Vânătoare cu sfârșit tragic. În vânătoarele ce le pun la cale înbuiații proprietari de păduri nu odată au fost trințiți la pământ oameni în loc de săbăciuni. În 17 ale l. c. într'o pădure de a Kigyoșului au fost împușcați Moisa Diacu, păzitor de pădure și țăranul George Bărtolac. Cel dintăiu a murit, ear' al doilea să luptă cu moartea.

Sinușă. Fata de 19 ani a cărciumarului Klein din Făget s'a îndrăgostit și fiindcă dragostea n'a ținut cât ea a vrut, și-a cur-

caute calul; le dădusă semnalmentele cele mai precise. Într'o zi primi știrea că animalul căutat fusese găsit într'o livadă. Indată se duse la fața locului și l'cum-pără. Da, era chiar calul pretenului său; dar uscat, prăpădit ca vai de lume de atâta muncă. — „Ciudat animal“ se gândi dl Puy-sage. Puse să l'curățe și să-l îngrijească, și după aceea încalceă pe el. Se întorsese la Paris în galopul calului care abia mai refușa. — Pretenii l'întrebară: — „De unde vii? Ce cal e ăsta?“ — „Ce părinte sărac din 1 rovincie și-a dăruit mârșoaga asta?“ — „O gloabă bătrână, nici pelea nu e mai bună.“ — Și câte d'astea! Toți rîdeau! Unul zise: — „Știi că te-a căutat de la biroul de rezboiu?“ — „Aha! bravo!“ exclamă dînsul „iată-mă colonel! Dar la ce regiment? La cel cerut de mine?“ — „Da, chiar...“ — „Cât să serie o scriitoare, să și ia rămas bun de la cîți-va și p'ecă. Era vorba de Fribourg, unde a rîs așa bine armata franceză. El se duse călare pe gloaba lui Bossuėjoux. Când îl zăriră grenadirii lui, începură să murmură:

mat zilele și și-a pus capăt durerii ce-i mistuia inima-i înmăgănită de dragoste.

Herghelia dela Făgăraș, așa a hotărît ministrul Darányi, ca să se mute la Cluj. Să vede, că ministrul nu voește, ca și economii Români din Făgăraș și jur să se poată folosi de herghelie, ca astfel să poată ajunge la o mai bună prăsilă.

A V I S !

Rugăm pe toți abonenții cari sunt în restanțe ori nu au reînviat abonamentul să grăbească a-și achita datoria. În caz contrar, li se va intrerupe trimiterea ziarului.

Administrația.

Posta Redacției.

S. în Viena. Te-a prevenit un altul în nrul de ieri al foaiei noastre. Mulțămim pentru atențiune.

Privitorul. Brașov. Primit. Cu plăcere publicăm în Nrul de mâne.

Amicul culturii. În Nrul duplu.

CRISA.

Negocieri — Pace nu va fi.

„Magyarország“ de Duminecă, fălindu-se, că posedă un exemplar autentic al pretenziunilor opoziției, publică textul lor întreg, care e de patru ori mai voluminos decât cel apărut în „B. Hirlap.“

Basându-se pe el și reproducându-l, oficioasele îl comentează rău; noi vom reproduce aprecierile lui „P. Lloyd“ de Duminecă, precum urmează, părându-se a talmaci în mod competent vederile guvernului:

Punctațiunile delegaților opoziției au fost azi (Sâmbătă) împărțite guvernului prin conducătorii disidenților. Spre acest scop apărură la oarele 4 1/2 după amiază Seilágyi, Csáky și Andrássy în palatul ministrului honvaresc, unde se intrunise la alaltă în locuința baronului Fejérváry, cu Bánffy și Lukács. Disidenții mijlocitori au cetit toate stipulațiunile pe care le...

boratul lui Appony, după aceea ministrul-president Bánffy a luat la cunoștință „nota verbală“ (?) observând, că va discuta în amănunt răspunsul partidelor opoziționale cu ceilalți miniștri colegi ai sei și apoi va comunica domnilor (disidenți) în câteva zile răspunsul guvernului.

Data fiind discrețiunea ce se păstrează în aceste chestiuni, nimic mai mult nu s'a putut afla din convorbirea, ce au mai urmat-o sus-amintiții. Totuși însă, în decursul

serii, „în cercurile, cari au legătură cu persoanele respective“, deveni cunoscut că „condițiunile, pe care le-a comunicat guvernului opoziția, sunt mult mai aspre“, decât acele „dorințe“ (pus în citate de „P. Lloyd“) cărora le daseră expresie oamenii de încredere ai ei, din capul locului.

„În elaboratul seu cel mai proaspăt — urmează a scrie „P. Lloyd“ — opoziția adecă n'a lăpădat nici una din stipulațiunile ei anterioare. . . Dar' au mai fost adăogate și alte noue condițiuni. Astfel la timpul seu opoziția a declarat că chestiunile personale vor fi pe deplin excluse din punctațiunile ei. Ei bine, în condițiunile de astăzi chestiunile personale joacă rolul de căpetenie, pe lângă care chestiunea pactului cu Austria, precum și revisiunea regulamentului Dietei trec în planul al doilea.

„Opoziția declară acum în mod categoric, că nu vrea peste tot nici să stee de vorbă cu Bánffy și că nu va îngădui să i-se voteze absolut nimic, pe când urmașului seu ar vota ea însuși pentru indemnity, provisorul pactului, legea recruților și încă alte proiecte de legi cu cea mai mare preveniență.

„Opoziția mai cere, ca Coroana să asculte câțiva alți oameni politici, cari nu aparțin partidului liberal, pentru a o informa despre situația politică. . .

„Aceste două puncte — continuă apoi „P. Lloyd“ — au produs în cercurile partidului liberal o dispozițiune de spirite cât se poate de nefavorabilă și au redus la minimum credința în posibilitatea a se restabili pacea.

Din urmare comentariilor oficioșului mai relevăm încă, că își bate într'u câtva joc de disidenți, numindu-i „postilion d'amour“, cari „poate dunnealor și vor da silință etc.“

Aprecierile, oficioșul și le isprăvește astfel:

„Precum încururile stau astăzi, șansele compromisului sunt așadar deocamdată foarte problematice. La nici un cas guvernul nu se simte acum îndemnat, a se infățișa înaintea Coroanei, prin urmare ministrul-president cu colegii sei Fejérváry și Lukács nu numai că n'au plecat azi la Viena, precum se credea, ci în proximile zile nici nu vor face călătoria aceasta. Ei nu vor pripi rezolvirea, astfel că conferențele opoziționale, puse în vedere pe Luni, dacă cumva nu vor fi amânate, nu se vor afla deloc față cu vre-un „sapt împlinit“ din partea guvernului.“

În articolul seu de fond, „P.-Lloyd“ tot așa, mai mult umoristico-satiric vorbește despre sforțările de pace ale disidenților.

Invitare la abonament

Decshidem prin aceasta abonament pe Quart. I respective semestrul I 1899 la

„TRIBUNA POPORULUI“

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare:

In Monarchie:

Pe un an	fl. 10.—
Pe 1/2 an	„ 5.—
Pe 1/4 an	„ 2.50
Pe o lună	1.—

Pentru România și străinătate.

Pe un an franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu 2 fl. pe un an, având o întindere de 8 pagine: cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus popora de 4 pagine.

Domnii cari se abonează la foaia de zi cu 10 fl. pe an, nu au să mai plătească nimic pentru adausul poporal dela numărul de Dumineca.

Administrația „TRIBUNA POPORULUI.“

ULTIME ȘTIRI

Situația în Austria.

În săptămâna trecută, toate grupurile și partidele parlamentare au ținut conferențe peste conferențe, în cari s'au luat hotăriri pozitive pentru viitor, dar asupra cărora se păstrează discreție strictă. La multe din aceste conferințe...

mul rând ministrul-president Thun.

În ultima conferință a comitetului execuțiv al minorității ungare, în ziua de ieri, s'a discutat asupra chestiunii: este oare ducător la scop, ca parlamentul să și urmeze ședințele, dacă obstrucția zădărnicește ori-ce lucrare?

S'a cerut guvernului o pășire oare-care, spre a pune capăt situației insuportabile, contele Thun însă n'a fost în stare a precisa cele ce guvernul gândește a face. El se mărgini a recomanda tuturor: ca să se aștepte sfârșitul crizei în Ungaria.

— „Ce, cu mârșoaga asta are să ne ducă în foc?“

Pretenii se uitau la cal ca la altă dihanie. Unu-i căuta dinții:

Nu mai avea nici unul.

— „Dar de ce n'ai venit cu calul tău cel negru?“

— „Fînd că i-s'a rupt picioarele la o săritură; dar să nu rideți domnilor, acest cal e foarte bun și apoi dacă e urât, nu vreau să facă inamicului cîntea de a merge în potruva lui călare pe un cal frumos!“

Toți se incliniră. Vorbise frumos.

— „Locuința mareșalului!“ ceru d. Puy-sage.

Era înaintea cetății Fribourg. Colonelul trebuia să se ducă la mareșal. Dădu calul unui soldat și-i zise:

— O să mi-l aduci deseară!

Soldatul și calul se depărtară. Dar' nu trecu nici o oră și mareșalul ordonă atacul unei poziții în care pieriseră de cu seară două mii de inși.

Trimbițele sunară, armata se adună. Și grenadirii cu căciula pe o parte, cu pipa în gură își luară pozițiile.

D. Puy-sage trebuia să rămîie mai în urmă cu regimentul seu. Sosi la regiment pe un cal împrumutat. Vru să se ducă în căutarea gloabei, însă prietenii îi opriră.

— Stai, acu-i prea periculos! Da de la cine-l ai, de ții așa la el?

Puy-sage obosit de atâta secret, spuse pe față: de la Bossuėjoux.

Vestea se răspîndi printre șiruri, și ofițerii glumiră:

— „Ce idei! Dar' unde e, să-l vedem și noi!“

— Uite, colo lângă șanț. Nu vezi ce expus e?“

— Oho, nu și fie teamă! calul unui laș știe să se ascundă de gloanțe, nu-ți fie frică!

Altul zise:

— Nu te teme că n'o să iasă la câmp liber, nu!

În această clipă, o bombă trecu prin vîzduh, și în câmp, neapărat de nimic, apărură calul lui Bossuėjoux, mare, slab, ca un spectru care nu se teme de gloanțe.

Era în picioare, în mijlocul câmpiei goale singur și gol, ca gloria. Și după trecerea bombei, calul plecă puțin capul ca și când ar fi așteptat să fie mînat.

— Păziți-vă! strigă un glas.

Și din ceată se rupseră trei bombe care trecând peste câmp culcară la pământ cincispre-zace șiruri de soldați.

De odată o lumină roșie aprinse calul, care se făcu roșu auriu! era un spectacol superb!

mejdia, și conștient de rolul seu o luă la goană în galop, ca și când ar fi vrut să cucerească cetatea!

Atunci mândre de această priveștițe, sălbatică...

Atunci, desmățate, urlînde și sîngeroase de roșii, apărură în mintea spectatorilor luptele conduse de Bossuėjoux prin toate țările în cari-și purtase glorioasele-i arme. Și gloriile attor victorii păre-u că însoțesc calul care scăpăra drumul spre cetate. Gloanțele șuerau prin coama lui! Și pe când calul fără să-și oprească goana, înainta spre locul dătător de moarte, — o voce tainică, o voce care domină selbaticul vuet de războiu, o voce care să auzea mai presus de înflăcărutul strigăt de bucurie a unei armate de cincispre-zeci de mii de inși, părea că impresoară cu undele ei sonore, mlădioase, frunțeau calului, tîrîndu-l cu hățurile date în vînt, umflîndu-i vinele, lufnîndu-l ca într'un virtej de flacări spre pericol, s'auzea vocea de vesel martir reabilitat, gîfîindă și mândră tot de odată și părea că strigă pe deasupra năprasnicului vuet de războiu, către tovarășul seu de odinioară:

— Iți mulțumesc!

Editor: Aurel Popovici-Barcianu. Redactor responsabil Ioan Roman Șirlianu.

Ő Felsége a király nevében a borosjenői kir. járásbiróság mint büntető bíróság becsületsértés vétsége miatt vádolt Popa Iusztin elleni bűnügyben f. évi november 13-án tartott tárgyalás után következőleg

ITÉLT:

Popa Iusztin 28 éves gör.-kel. nős, családos, lelkész, vagyontalan, megfelelő műveltségű, üntetlen előéletű ternovai lakos a Morar Jánosné sérelmére elkövetett, a Btkv. 261. §-ában ütköző becsületsértés vétségében bűnösnek mondatik ki; és azért őt a bíróság a 892/27 t. cz. 3 §-ában foglalt czélokra az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt vghjtás terhével fizetendő behajthatlanság esetén a Btkv. 53 §-a alapján 4 (négy) napi fogházbü. tetéssel helyettesítendő 20 (husz) frt pénzbüntetésre ítelt; az elj. szab. 107 §-a alapján őt arra kötelezi, hogy a 15 frtban ezennel megállapított ügyvédi díjjal együtt Morar Jánosné mvádló részére 19 frt eljárás költséget, Bogyé Gábor bírós. hites tolmács részére 2 frt 50 kr. tolmács díját 15 nap alatt vghjtás terhével, az esetleg felmerülő és az 1890. 43 t. cz. 4 §-a alapján egyenlőre behajthatlannak kimondott rabtartási költséget a kir. kincstár részére az e tekintetben fennálló szabályok szerint megfizessen. A Btkv. 277 §-a alapján a bíróság jelen ítéletnek egész terjedelmében indokaival együtt vádolt költségére az Aradon megjelenő „Tribuna Poporului“ heti lapban leendő egyszeri közzétételét elrendeli. Jogerőre emelkedés után ez ítélet hiteles másolatban az aradi gör.-kel. román szentszékkal mint vádolt felettes hatóságával is közlendő. Indokok: Vádoltnak a feljelentéshez hitelesített másolatban csatolt román nyelven szövegezett az aradi gör.-kel. román szentszékhez intézett feljelentéssel mindenekben megerősített beismerésével bizonyítva van, hogy vádolt f. évi június hó 24-én az aradi gör.-kel. román szentszékhez azon okból, mert a feljelentés kelte idején Morar János ternovai lelkész lakásán az anyakönyvek betekintése végett megjelenvén aban magánvádló Morar Jánosné veszekedése következtében megakadályozva lett, feljelentést intézett, bizonyítva van, hogy a magánvadás alapjául közjegyzőileg hitelesített másolatban csatolt feljelentés az eredetivel mindenben megegyez, bizonyítva van, hogy ezen hiteles másolatnak megfelelő s a világi esperesi hivatal által őrzött, ide egyházzhatóság eljárást végett megküldött és magánvádlónak férje: Morar János lelkész által f. évi auguszt. hó közepe táján tudomására hozott eredeti feljelentést egész terjedelmében Popa Iusztin vádolt lelkész írta és aláírta s a szövegezés tőle származik; mint hogy pedig a tárgyalás során meghallgatott Bogyé Gábor bírósági hites tolmács nem kifogásolt szóbeli tolmácsolása s vádolt által is elfogadott fordítása szerint ezen feljelentésben magánvádló Morar Jánosné személyére a következő kifejezések foglaltak: „Morar János lelkész parohijáján oly dolgok történnek, melyek felett Morar János erkölestelen volta miatt nem is csodálkozom, hogy ezek megtörténhettek; továbbá a feljelentésben ismételt a a következő kifejezések fordulnak elő: „botrányos Morar Jánosné“, „undok és botrányos magaviseletű, betyáros magatartású nő“ és „oly nő, ki képes arra is, hogy a házához jövő vádlottat megverje és megölje“. Bogyé Gábor bírós. hites tolmács fordítása szerint a feljelentés szövegéből a a következő megállapítható: „Morar János tárgyára tett ezen kifejezések feltételül Morar Jánosné személyére vonatkozólag használtattak; ezt egyébként maga a vádolt is beismeri, csupán azt hozza fel kifogásul, hogy e kifejezésekkel csupán magánvádlónak vele (a vádlottal) szemben tanúsított támadó magatartását kívánta jelezni. Tekintve már most hogy e kifejezések ugyanis mint a nő becsületét is legközvetlenebbül érintők, úgy is mint magánvádló magaviseletét általánosan bélyegzők magánvádlóra nézve magasabb társadalmi állásához képest különösen is meggyalázók, tekintve, hogy vádolt saját beismerése szerint nem felsőbb egyházi hatósága felhívására, hanem saját kezzeletével tette az inkriminált feljelentést, ekként az önállóság beadott folyamadásnak lévén tekintendő a bíróság vádolt javára a Btkv. 266 §-át nem alkalmazhatta, tekintve továbbá, hogy maga a vádolt kijelentette a tárgyalás során, hogy a Morar Jánosné által állítólag vele szemben használt sértő kifejezéseket viszonyvadás tárgyára tenni nem kívánja, ennél fogva, ezen vádlottal szemben állítólag elkövetett becsületsértésre nézve a bíróság bizonyítást nem, rendelhetett, de nem engedhette meg a Btkv. 263 §-a 5 pontjára alapított exceptio veritatis bizonyítását sem, mint hogy jelen esetben szigorúan csak az inkriminált kifejezések valódiságának bizonyításáról, tehát magánvádló „erkölestelen, botrányos undok, tettelegesség sőt ölésre is képes voltának“ bizonyításáról lehetne szó, ezt pedig míg a Btkv. 264 §-a 4 pontja nem is engedi; másrészt semmiféle jogos köz vagy magánérdek ily bizonyítás felvételét nem indokolja, az anyakönyvek betekintésének gátlása pedig míg felettes egyházi hatósága által orvosolható, de e közérdekből mvádlónak „erkölestelen, botrányos“ sértésekkel illetése nem indokolt, e kifejezésekkel az anyakönyvek nyilvánosságának előmozdítása legcs. kélyebb összefüggésben sem állván; és végül mert e sértések elbírálásának egyedül jogosult forma ez a bíróság, mert a sértő kifejezések tudomásul vétele által a büncselekmény már perfekt lévén, — annak elbírálását semmiféle más hatósági eljárás nem gátolja, s mert az esetleges jogos felháborodásban is mvádlóval szemben ily kifejezésekig elmenő indokolatlan s vádolt jogában nem állhatott, s mert a beszámítást kizáró semmi ok fent nem forog, e kifejezéseket másoknak min. szándékosknak venni nem is lehetett, ezért bár a szentszékhez mint nyilvános hatósághoz intézett feljelentésben foglalt sértések nyilvánosan elkövetetteknek tekintendők, mégis mvádló magánvádló szerint vádolt csak a becsületsértés vétségében volt bűnösnek mondanó, és büntetlenségére, beismerésére, a mvádló által is beismerett veszekedés költsönös voltára, hogy vádolt jogos közérdek megvédése szempontjából vélt eljárni a feljelentés megtételénél, mint enyhítő körülményekre figyelemmel, de vádolt vagyontalanságát is tekintetben véve, azonban a több rendbeli sértő kifejezésre, hogy a szentszék mint nyilvános egyházi hatóság előtt tett feljelentésben használtattak a sértések és úgy a mvádló

mint vádolt magasabb műveltségi fokára is mint súlyosító körülményekre figyelemmel őt a kimért büntetéssel sújtani; az eljárási költségekben elmarasztalni; a még kellő időben előterjesztett kérelemre a mvádló által választott hírlapban a közzététel elrendelni kellett. Mely ítélet nyomban kihirdetve felebezési jogokra történt kitanítás után mvádló abban megnyugodott vádolt felmentése végett felebezést jelentett be. Bjenön 897 nov. 13-án Vámosy Mihály sk. kir. albiró.

Măsolat. 335/1898 bftő sz. Ő felsége a kir. nevében! Az aradi kir. e. f. törvényszék, mint az 1883 évi VI. t. cz. 1. §-ában felsorolt büntető ügyekben másodfokú bíróság becsületsértés vétsége miatt vádolt Popa Iusztin elleni büntető ügyben, melyben a borosjenői kir. bíróság 1897. évi nov. hó 13 napján 6313 bftő szám a ítélet hozott, a vádolt által bejelentett és 6411/897 bitő sz. a indokolt felebezése folytán 1898 év január hó 15 tartott nyilvános ülésben következőleg ítelt: Az eljárt kir. járásbiróság fenti keletti és számu ítéleti indokai alapján helybenhagyatik. Aradon 1898 évi január hó 15-én. Aknai sk. elnök h. Latta: Parecz sk. kir. ügyész, Gallussok előadó. (P. h.)

Hivatalos másolat hitelül:

Bjenön, 1898. aug. 24 napján

273.1-1

Koczka Gyula.

kezelő.

Bibliografie.

Gramatica română pentru învățământul secundar de Ioan Petran, profesor. Partea II. Sintaxa. Arad. 1898. Editura autorului. Prețul: 60 cr. v. a. Se poate căpeta și la administrația „Tribuna Poporului“.

„Treizeci de ani de domnie ai Regelui Carol I. Cuvântări și acte. Vol. I. 1866—1880. Volumul I. 1881—1896. Edițiunea academiei Române. București 1897.

La tipogr. „Tribuna Poporului“
să execută tot soiul de

Cărți de vizită

Tiparul cel mai variat și mai frumos.
Prețurile mai mici ca ori și unde.

Călinarul Minervei

Cel mai valoros și mai frumos calendar din câte au apărut până acum în limba rom.

Intrig cuprinsul e original.

Cele mai minunate ilustrațiuni ce au ieșit din atelier tip. românesc.

Multe din ele reprezintă localități și porturi din Ungaria și Transilvania.

Călinarul acesta apărut în tipografia Minerva din București e atât de bogat în cuprins atât de frumos în cât ar fi o pagubă pentru proștii, învătătorii, notarii, advocații, medicii și toți inteligenții români. Dacă nu s'ar cumpăra acest călinar pe 1899.

Prețul 90 cr. trimis franco.

Se poate cumpăra dela Administrațiunea „Trib. Poporului“.

UNICUM

Calendarul portativ de I. Baciu cu un cuprins bogat și foarte variat format portativ în forma de notes; unde în felul său, legat în pânză cu inscripțiuni și tirade aurite costă 1 fl. 50 cr. plus 15 cr. portul postal recomandat.

Cine procurează cu bani gata 6 exemplare din calendarul portativ compus de I. Baciu primește „Revista Ilustrată“ de pe anul trecut gratis.

UNICUM

Calendarul portativ se poate procura numai dela autorul Ioan Baciu preot în Sajó Solymos, u. p. Nagy-Sajó.

UNICUM

A apărut!!

și se află de vânzare la administr. „Tribuna Poporului“.

Lupta pentru drept

de Dr. Rudolf Ihering traducere de Teodor V. Păcățian
cu prețul de 1 fl. exemplarul plus porto postal.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI“